RICERCHE SLAVISTICHE

NUOVA SERIE

VOL. 7 (LXVII) 2024

SAPIENZA
UNIVERSITÀ EDITRICE
2024

RICERCHE SLAVISTICHE
NUOVA SERIE VOL. 7 (2024)

RIVISTA FONDATA DA GIOVANNI MAVER
Vol. LXVII dalla fondazione

DIREZIONE
Monika Woźniak («Sapienza» Università di Roma)

REDAZIONE
Marco Biasio (Università di Modena e Reggio Emilia)
Maria Bidovec (Università di Napoli L'Orientale)
Ornella Discacciati (Università di Bergamo)
Lidia Mazzitelli (Università di Colonia)
Oxana Pachlovska («Sapienza» Università di Roma)
Laura Quercioli Mincer (Università di Genova)
Raisa Raskina (Università di Cassino)
Luca Vaglio («Sapienza» Università di Roma)

SEGRETARIO DI REDAZIONE
Alessandro Achilli (Università di Cagliari)

COMITATO SCIENTIFICO
Cristiano Diddi («Sapienza» Università di Roma)
Libuše Heczková (Università Carolina di Praga)
Georg Holzer (Università di Vienna)
Luigi Marinelli («Sapienza» Università di Roma)
Zoran Milutinović (SSEES University College London)
Magdalena Popiel (Università Jagellonica di Cracovia)
Barbara Ronchetti («Sapienza» Università di Roma)
Anna-Marija Totomanova (Università di Sofia «Sv. Kliment Ochridski»)
Mateo Žagar (Università di Zagabria)

Corrispondenza
ricercheslavistiche.seai@uniroma1.it
Prof.ssa Monika Woźniak: monika.wozniak@uniroma1.it
Dipartimento di Studi Europei, Americani e Interculturali
Circonvallazione Tiburtina, 4 – 00185 Roma

https://seai.web.uniroma1.it/node/4751
https://rosa.uniroma1.it/rosa01/ricerche_slavistiche
Rivista di proprietà della «Sapienza» Università di Roma
Registrazione del Tribunale Civile di Roma: n° 149/18

ISSN: 0391-4127
ISBN: 978-88-9377-369-0

Copyright © 2024

Sapienza Università Editrice
Piazzale Aldo Moro 5 – 00185 Roma

www.editricesapienza.it
editrice.sapienza@uniroma1.it

Iscrizione Registro Operatori Comunicazione n. 11420
Registry of Communication Workers registration n. 11420

Finito di stampare nel mese di dicembre 2024 presso Sapienza Università Editrice
Printed in December 2024 by Sapienza Università Editrice

La traduzione, l'adattamento totale o parziale, la riproduzione con qualsiasi mezzo (compresi microfilm, film, fotocopie), nonché la memorizzazione elettronica, sono riservati per tutti i Paesi. L'editore è a disposizione degli aventi diritto con i quali non è stato possibile comunicare, per eventuali involontarie omissioni o inesattezze nella citazione delle fonti e/o delle foto.

All Rights Reserved. No part of this publication may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopy, recording or any other information storage and retrieval system, without prior permission in writing from the publisher. All eligible parties, if not previously approached, can contact the publisher directly in case of unintentional omissions or incorrect quotes of sources and/or photos.

Ricerche slavistiche. Nuova serie 7 (67) 2024: 379-385

Irena Fedorowicz, Kinga Geben

WSPOMNIENIE O PROFESORZE ALGISIE KALĖDZIE (1952-2017), ZAŁOŻYCIELU POLONISTYKI NA UNIWERSYTECIE WILEŃSKIM

Ktokolwiek będziesz badał wileńskich polonistów dzieje
Na dawnym Stefana z Węgier uniwersytecie,
Na Algisa szlachetne natrafisz imię.
On to druskienickie opuściwszy uroczysko
Do Wilna skierował swe kroki, a polubiwszy
Mickiewicza mowę, zapragnął Wawel poznać z bliska.
Drugi po Herbaczewskim Litwin na UJ-ocie
Poznał wiele nauk, zebrał pochwał krocie
I mając zapał do pracy oraz moc pomysłów w głowie
Wrócił do tej, co droga jest jak zdrowie […][1]

Algis Kalėda, jedyny na Litwie profesor równocześnie lituanistyki i polonistyki, urodził się 2 października 1952 r. na Litwie, we wsi Mašnyčiai w pobliżu Druskienik (lit. Druskininkai), dzieciństwo i lata szkolne spędził w tym mieście uzdrowiskowym. W 1970 r. rozpoczął studia lituanistyczne na Uniwersytecie Wileńskim, po dwóch latach w ramach wymiany został skierowany na Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, gdzie podjął studia na kierunku filologii polskiej. Najbardziej pociągały go historia literatury polskiej oraz teoria literatury. Po ukończeniu studiów w 1977 r. został zatrudniony w Instytucie Literatury Akademii Nauk Litwy (obecnie Instytut Literatury Litewskiej i Folkloru). W latach 1982-1984 wykładał też na polonistyce w Wileńskim Instytucie Pedagogicznym (obecnie Akademia Oświaty, filia Uniwersytetu Witolda Wielkiego w Kownie). Od 1984 r., po obronie doktoratu, został zatrudniony na Uniwersytecie Wileńskim, gdzie

[1] Fragment wiersza autorstwa Ireny Fedorowicz pt. *Pieśń o Algisie* (Fedorowicz 2017: 11).

prowadził zajęcia lituanistyczne. Od 1999 r. był profesorem tej uczelni. W latach 1991-1993 pracował jako lektor języka litewskiego na Uniwersytecie Warszawskim. Właśnie pobyt na tej uczelni, kontakty z warszawskimi bałtystami przekonały go o potrzebie uruchomienia na Uniwersytecie Wileńskim studiów polonistycznych m.in. dla osób, które mogłyby się uczyć języka polskiego od zera. Chodziło również o odrodzenie chlubnych tradycji polonistyki wileńskiej z okresu dwudziestolecia międzywojennego (Dalecka 2003).

To dzięki Profesorowi w 1993 r. powstała Katedra Filologii Polskiej (przemianowana w 2007 r. na Centrum Polonistyczne), którą kierował w latach 1993-2007 i 2012-2016. Tego sukcesu gratulowało mu wielu znanych ludzi, wśród nich absolwenci Uniwersytetu Stefana Batorego: prof. Irena Sławińska, prof. Czesław Zgorzelski oraz Czesław Miłosz (por. Rozmysłowicz 2016). Pomyślny start nowej wileńskiej polonistyki na Uniwersytecie Wileńskim był niewątpliwie zasługą prof. Algisa Kalėda, jego "umiejętności i pozycji naukowej" (Bujnicki 2014: 384). Kierownik Katedry Filologii Polskiej wspólnie z prof. drem hab. Tadeuszem Bujnickim, historykiem literatury z Uniwersytetu Jagiellońskiego i prof. dr hab. Elżbietą Janus, językoznawczynią z Instytutu Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk w Warszawie, opracował program studiów polonistycznych na Uniwersytecie Wileńskim. W programie tym został uwzględniony projekt prowadzenia badań komparatystycznych nad "stykiem" różnych literatur i kultur, fenomenem dwu- lub wieloszczeblowej tożsamości, nad wielokulturowością Wilna. Właśnie ten kierunek badań był charakterystyczny dla samego Profesora i jego uczniów.

W ciągu ponad 20 lat pracy na Uniwersytecie Wileńskim prof. Algis Kalėda wypromował liczne grono absolwentów polonistyki, a także lituanistów, którzy zajmowali się badaniem związków literackich polsko-litewskich oraz recepcji literatury polskiej na Litwie i litewskiej w Polsce. Był też przewodniczącym i jurorem Olimpiady Literatury i Języka Polskiego na Litwie. W 2014 r. został laureatem Nagrody "Polonicum" Uniwersytetu Warszawskiego "za wybitne osiągnięcia w krzewieniu języka polskiego i kultury polskiej za granicą" (Fedorowicz 2016: 110).

W 2015 r. wyszedł na wcześniejszą emeryturę. Do końca życia był związany z rodzimą placówką, Instytutem Literatury Litewskiej i Folkloru, gdzie przez kilka lat pełnił funkcję dyrektora. Zmarł nagle 11 maja 2017 r. w Wilnie, gdzie mieszkał przez 40 lat. W pamięci

przyjaciół naukowców z Polski pozostał jako "serdeczny i pomocny we wszystkim Człowiek, wielki Humanista, który uważał, że właśnie na humanistach spoczywa obowiązek pojednania między narodami i sam na tym polu dokonał niewyobrażalnie wiele".[2] Był on badaczem, który "jak nikt inny potrafił łączyć przedstawicieli różnych środowisk i narodowości, nadać głęboki sens badaniom nad literaturą powstającą na styku kultury polskiej i litewskiej".[3]

Algis Kalėda jest autorem wielu prac naukowych z dziedziny teorii literatury litewskiej, historii literatury polskiej i litewskiej, przekładów XX-wiecznej literatury polskiej na język litewski. Przetłumaczył m.in. *Dolinę Issy*, *Szukanie ojczyzny* oraz poezje Czesława Miłosza, utwory Wisławy Szymborskiej, Sławomira Mrożka, Stanisława Lema, Witolda Gombrowicza, Brunona Schulza. W wywiadzie udzielonym w 1995 r. Kalėda powiedział: "Wybieram do tłumaczenia utwory, które według mnie są wartościowe, które mogą pokazać człowiekowi drogę do Światła. Staram się, żeby czytelnik litewski jaśniej zobaczył to, co czym naprawdę szczyci się literatura polska – szlachetność, miłość, szacunek do człowieka, niechęć do prymitywnych schematów, a przede wszystkim – umiłowanie wolności" (zob. Zajączkowska 1996: 9).

W języku polskim ukazały się m.in. następujące książki (monografie i zbiory szkiców) Algisa Kalėdy: *Powojenna literatura litewska. Drogą strat i nadziei* (Kalėda 1998), *Dzieje literatury litewskiej 1918-2000* (Kalėda 2000), *Od M do M. Szkice o literaturze polskiej i litewskiej* (Kalėda 2005a). Profesor był też współautorem dwujęzycznego słownika *Słownik litewsko-polski* (*Słownik* 1991). Wspólnie z żoną Barbarą Kaledą wydał *Rozmówki litewsko-polskie* (*Rozmówki* 2008), a wspólnie z prof. Reginą Koženiauskienė i Marią Niedźwiecką opracował zbiór tekstów literackich pt. *Litwo, matko nasza miła… Antologia literatury polskiej o Litwie* (*Antologia* 1996). W jego dorobku jest ponad 120 artykułów i recenzji w językach litewskim, polskim i angielskim. Szczególnie ważne dla upowszechnienia

[2] Z tekstu kondolencji nadesłanych przez prof. dra hab. Zbigniewa Kopcia, dyrektora Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Zostały one odczytane podczas pogrzebu w dn. 14.05.2017. Teksty kondolencji są przechowywane w Archiwum Centrum Polonistycznego Uniwersytetu Wileńskiego.

[3] Z tekstu kondolencji prof. dra hab. Tomasza Chachulskiego, pracownika Instytutu Badań Literackich PAN.

znajomości współczesnej literatury polskiej na Litwie jest wydana po litewsku monografia *Mitų ir poezijos žemė. Lietuva lenkų literatūroje* (Ziemia mitów i poezji. Litwa w literaturze polskiej) (Kalėda 2011). Wyjątkowe miejsce w pracach profesora zajmowało badanie literackiego obrazu Wilna, temu tematowi poświęcił on kilka publikacji, m.in. w języku polskim (Kalėda 2005, 2015a, 2015b) i litewskim (Kalėda 2015c). Ostatnią jego pracą poświęconą tej problematyce jest skrypt akademicki wydany w trzech językach (polskim, litewskim i angielskim), pt. *W poszukiwaniu poetyckiej tożsamości Wilna* (Kalėda 2016), skierowany do studentów kierunków humanistycznych i programu wymiany międzynarodowej ERASMUS. Publikacja ta – zgodnie z założeniem Autora – jest poetycką historią stolicy Litwy, ujętą w formie eseju literackiego, która ma pomóc odbiorcy w doświadczeniu uroku poetyckiego Wilna i być zachętą do głębszego poznania jego wieloetnicznej kultury. Skrypt składa się z dwóch esejów – *Oblicza miasta* (Kalėda 2016: 16-24) oraz *Topika literacka we współczesnej poezji polskiej na Litwie* (Kalėda 2016: 49-65). Dodatkiem do nich są dwie odrębne (polska i litewska) antologie, zawierające wybrane teksty poetyckie poświęcone tematyce wileńskiej autorstwa najbardziej reprezentatywnych twórców łacińsko-, polsko- i litewskojęzycznych, ułożone w kolejności chronologicznej.

Mówiąc o poetyckim obrazie Wilna, Algis Kalėda odwoływał się do poezji polskiej, litewskiej i łacińskiej. Obraz Wilna w rozumieniu Autora eseju jest kluczem do twórczości poetów piszących o tym mieście i reprezentujących różne epoki. Zalicza do ich grona zarówno poetów piszących po łacinie (Macieja Kazimierza Sarbiewskiego), po polsku (Macieja Stryjkowskiego, Andrzeja Rymszę, Jana Kazakowicza Litwina, Eliasza Pielgrzymowskiego, Samuela Dowgirda, Daniela Naborowskiego, Stanisława Samuela Szemiota, Jana Czeczota, Karolinę Proniewską), jak też po litewsku (Simonasa Stanevičiusa, Dionizosa Poškę, Tomasa Žičkusa, Maironisa) (zob. Kalėda 2016: 49-65).

Wśród wymienionych twórców Kalėda wyróżnił trzech najważniejszych dla siebie: Macieja Kazimierza Sarbiewskiego (1595-1640), Czesława Miłosza (1911-2004) i Vaidotasa Daunysa (1958-1995). Odkrywanie przez profesora – za pośrednictwem poezji Sarbiewskiego – łacińskiego Wilna jako *Ziemi Palemona, Kapitolu litewskiego* (Kalėda 2016) przywodzi na myśl zbieżność z metaforami znanymi w kulturze litewskiej. W pracy Algisa Kalėdy nie znajdziemy takich wyrażeń jak:

polskie Wilno czy *litewskie Wilno*, natomiast podkreśla on wielokulturowość i palimpsestowość wymienionych trzech tradycji: polskiej, litewskiej i łacińskiej. Wręcz zaskakujące jest współistnienie w analizowanym tekście tych tradycji nie tylko w przestrzeni miasta, ale też w czasie, kiedy przeszłość i teraźniejszość tworzy wspólny obraz literackiego Wilna. Wyrażenie w*ielki palimpsest Wilna* (Kalėda 2016: 94) jest poetycką metaforą obrazu miasta widzianego przez Profesora.

Inny obszar badawczy Profesora Kalėdy, współczesna poezja Polaków na Litwie, jest – jego zdaniem – obszarem wciąż jeszcze mało rozpoznanym. Badania nad współczesną poezją polską Wileńszczyzny zostały podjęte po ukazaniu się antologii *Sponad Wilii cichych fal* (*Sponad* 1985), jako pierwsi podjęli się jej badań Tadeusz Bujnicki, Wojciech Jerzy Podgórski, Kazimierz Woźniakowski. Dotychczas ukazało się ponad 50 tomików poetyckich (antologii i zbiorków autorskich) twórców z Wilna i Litwy, które stały się obiektem badań studentów polonistyki i doczekały się fachowych opracowań i analiz (por. Turkiewicz 2016: 118-132).

Język polski nie był językiem ojczystym Profesora, lecz językiem nabytym, opanowanym w stopniu doskonałym podczas studiów na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie (w latach 1972-1977). Swoje zainteresowania językiem polskim i polonistyką uznał on za "bardzo naturalne", "zrodzone z chęci poznania tak wspaniałej i wręcz nierozłącznie z Litwą związanej literatury" (Zajączkowska 1996: 9). Szczególne miejsce w tych zainteresowaniach zajmuje twórca łączący dwa narody – Czesław Miłosz, którego twórczością Profesor Kalėda zafascynował się jeszcze podczas studiów na UJ. Poznał zresztą Noblistę osobiście i utrzymywał z nim kontakt korespondencyjny. O ścisłej współpracy i dobrym porozumieniu obu Profesorów świadczy dwujęzyczne, polsko-litewskie, wydanie *Poezji wybranych* Noblisty, z posłowiem Kalėdy (Miłosz 1997).

Prof. Algis Kalėda był przez dłuższy czas jedynym litewskim historykiem literatury, który popularyzował problematykę dotyczącą literatury polskiej, głównie XIX i XX wieku. Po Jego śmierci ustanowiono Nagrodę im. Algisa Kalėdy dla naukowców zajmujących się badaniem litewskiego dziedzictwa literackiego oraz związków literackich polsko-litewskich. Sponsorem Nagrody, przyznawanej od 2017 r., jest rodzina Zmarłego. Dotychczas laureatami Nagrody im. Algisa Kalėdy zostało osiem osób, cztery z nich – to badacze z Polski.

Bibliografia

Antologia 1996 = *"Litwo, nasza matko miła...": antologia literatury o Litwie*. Oprac. R. Koženiauskienė, M. Niedźwiecka, A. Kalėda. Wstęp E. Ulčinaitė. Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, Vilnius 1996.

Bujnicki 2014 = Tadeusz Bujnicki, *Uwagi o badaniach nad literaturą (na dziesięciolecie Katedry Filologii Polskiej)*, w: *Na pograniczach, kresach i poza granicami. Studia*. Pod red. M. Siedleckiego i Ł. Zabielskiego. Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego, Białystok 2014, s. 383-394.

Dalecka 2003 = Teresa Dalecka, *Dzieje polonistyki wileńskiej 1919-1939*. Towarzystwo Naukowe Societas Vistulana, Kraków 2003.

Fedorowicz 2016 = Irena Fedorowicz, *"Filologia kłopotliwej mniejszości". Wczoraj i dzisiaj polonistyki na Uniwersytecie Wileńskim*, "Rocznik Stowarzyszenia Naukowców Polaków Litwy", 16 (2016), s. 103-117.

Fedorowicz 2017 = Irena Fedorowicz, *O polonistyce wileńskiej i jej założycielu. In memoriam Profesora Algisa Kalėdy*, "Magazyn Wileński", 7 (2017), s. 10-11.

Kalėda 1998 = Algis Kalėda, *Powojenna literatura litewska. Drogą strat i nadziei*. Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, Vilnius 1998.

Kalėda 2000 = Algis Kalėda, *Dzieje literatury litewskiej 1918-2000*, Warszawa 2000.

Kalėda 2005a = Algis Kalėda, *Od M do M. Szkice o literaturze polskiej i litewskiej*. Ex Libris, Warszawa 2005.

Kalėda 2011 = Algis Kalėda, *Mitų ir poezijos žemė. Lietuva lenkų literatūroje. Monografija*. Vilnius 2011.

Kalėda 2015a = Algis Kalėda, *Szukanie Wilna, czyli jak być Europejczykiem*, w: *W ogrodzie świata. Profesorowi Aleksandrowi Fiutowi na siedemdziesiąte urodziny*. Pod red. Ł. Tischnera i J. Wróbla. Uniwersytet Jagielloński, Kraków 2015, s. 221-230.

Kalėda 2015b = Algis Kalėda, *Sugestywność poezji Teodora Bujnickiego (z perspektywy odbiorcy litewskiego)*, w: *Teodor Bujnicki – ostatni bard Wielkiego Księstwa Litewskiego*. Pod red. T. Bujnickiego. Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego, Białystok 2012, s. 153-164.

Kalėda 2015c = Algis Kalėda, *Tėvynės vaizdiniai "*Žagarų*" grupės kūryboje*, w: *Vilniaus kultūrinis gyvenimas 1900-1940.* Pod red. A. Lapinskienė. Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, Vilnius 1998, s. 248-255.

Kalėda 2016 = Algis Kalėda, *Ieškant poetinės Vilniaus tapatybės. W poszukiwaniu poetyckiej tożsamości Wilna. In search of poetical identity of Vilnius*. Vilniaus universitetas, Vinius 2016.

Miłosz 1997 = Czesław Miłosz, *Rinktiniai eilėraščiai. Poezje wybrane*. Baltos lankos, Vilnius 1997.

Rozmówki 2002 = Algis Kalėda, Barbara Kaleda, *Rozmówki litewskie dla Polaków.* Ex Libris Warszawa 2002.

Rozmysłowicz 2016 = Joanna Rozmysłowicz, *Pierwsze spotkanie z Miłoszem było dziwne*. Wywiad z prof. A. Kalėdą: <zw.lt/radar-wilenski/kaleda-pierwsze-spotkanie-z-miloszem-bylo-dziwne>, dostęp: 17.09.2024.

Słownik 1991 = Algis Kalėda, Barbara Kalėdienė, Maria Niedzviecka, *Słownik litewsko-polski. Lietuvių-lenkų kalbų žodynas*. Mokslas, Vilnius 1991.

Sponad 1985 = *Sponad Wilii cichych fal*. Wstęp E. Mieželaitis. Šviesa, Kaunas 1985.

Turkiewicz 2016 = Halina Turkiewicz, *Współczesna polska poezja Wileńszczyzny. Kontekst litewski*, w: *Tożsamość na styku kultur*, *Zbiór studiów*. Pod red. I. Masojć i H. Sokołowskiej. Edukologija, Wilno 2016, s. 118-132.

Zajączkowska 1996 = Wanda Zajączkowska*, Literackie związki nierozłączne. Rozmowa z doc. dr. Algisem Kalėdą, kierownikiem Katedry Filologii Polskiej Uniwersytetu Wileńskiego*, "Słowo Wileńskie", 20 (1996), s. 9.

Irena Fedorowicz, Kinga Geben
(Vilnius University)
irena.fedorowic@flf.vu.lt, kinga.geben@flf.vu.lt

Memories of Professor Algis Kalėda (1952-2017), Founder of Polish Studies at Vilnius University

This paper offers a series of memories of Professor Algis Kalėda, who passed away in 2017, and a short survey of some of his main publications, dedicated to several aspects of Polish literature in a comparative Polish-Lithuanian perspective.

Keywords: Algis Kalėda, Polish literature, Lithuanian-Polish cultural relationships, Vilnius city, history of Polish Studies at Vilnius University.

INDICE

SLAVI, TEDESCHI, EBREI:
MIGRAZIONI, CONFINI, ESPERIENZE

A cura di Roberta Ascarelli, Ramona Pellegrino e Laura Quercioli

Roberta Ascarelli, Ramona Pellegrino, Laura Quercioli
Slavi, tedeschi, ebrei: migrazioni, confini, esperienze. Prefazione delle curatrici 7-15

Roberta Ascarelli
Pregiudizi, avventure e silenzi. Intellettuali polacchi e Haskalah berlinese 17-40

Giovanni Gorla
Echi herderiani alle radici del pensiero etnografico di Shloyme An-ski 41-64

Piotr Laskowski
Jewish Anarchists in Eastern Europe's Melting Pot. The Case of Max Nacht (Nomad) 65-93

Alois Woldan
Nathan Samuely – A Jewish Writer from Galicia 95-116

Stanisław Obirek
Rudolf Maria Holzapfel and Stanislaw Vincenz, i.e. Crossing Not Only Religious Borders 117-139

Michaela Bürger-Koftis, Ramona Pellegrino
Riflessioni linguistiche sul tedesco e sul russo in Julya Rabinowich: un confronto tra narrazione autobiografica orale e il romanzo Spaltkopf 141-164

Valentina Parisi
Fuori dai teatri della memoria: l'ebraismo plurale di Sasha Marianna Salzmann 165-192

Liliana Giacoponi
"Il paesaggio dal quale io giungo […] era una contrada di uomini e libri". La ricezione dell'opera di Paul Celan in Ucraina 193-218

Laura Quercioli
Vom Zuviel war die Rede, vom Zuwenig. Paul Celan nell'opera di Mirosław Bałka 219-241

STUDI E RICERCHE

Tarik Ćušić
Italijanske posuđenice u savremenom bosanskom jeziku ... 243-270

Emanuel Klotz
Die slawischen Namen der Gemeinde Nikolsdorf (Osttirol) – Slavia Tirolensis VII 271-295

Arnold McMillin
Hanna Komar at the Start of a Very Promising Career as Poet and Translator 297-328

Giacoma Strano
Na Puti di Čechov: una storia nella storia 329-350

Элина Свенцицкая
Верлибр как герменевтика: Экспериментальные переводы М. Л. Гаспарова 351-377

IN MEMORIAM

Irena Fedorowicz, Kinga Geben
Wspomnienie o profesorze Algisie Kalėdzie (1952-2017), założycielu polonistyki na Uniwersytecie Wileńskim 379-385

RECENSIONI

Velimir Chlebnikov, *Poesie*. Saggio, antologia e commento di Angelo Maria Ripellino. Intr. di Alessandro Niero. Nuova ed. a cura di Alessandro Niero e Riccardo Mini. Einaudi, Torino 2024 (Gabriele Mazzitelli) 387-390

Autor und Subjekt im Gedicht: Positionen, Perspektiven und Praktiken Heute. Hrsg. Peter Geist, Friederike Reents, Henrieke Stahl. Metzler, Heidelberg 2021 (Alessandro Achilli) 390-392

Olena Ponomareva, *Dizionario Hoepli Ucraino: Ucraino-Italiano*. Hoepli, Milano 2020 (Salvatore Del Gaudio) 392-395

Zuzana Nemčíková, Ivan Šuša, *Antológia súčasnej slovenskej literatúry / Antologia della letteratura slovacca contemporanea*. Istituto Slovacco a Roma, Roma 2023 (Josef Sikola) 395-398

Note biografiche sugli autori 399-403